

Sygn. akt XP 143/ 17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 czerwca 2017 r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu Wydział X Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Marcin Szajner

Protokolant: Monika Biegańska

po rozpoznaniu w dniu 28 czerwca 2017r. we Wrocławiu

przy udziale -

sprawy z powództwa: G. Z.

przeciwko: Przedszkolu Nr (...) we W.

o ustalenie

I. ustala, że powódce G. Z. przysługuje u strony pozwanej Przedszkole Nr (...) we W. prawo do zaległego urlopu wypoczynkowego należnego za lata 2015 i 2016 w wymiarze 35 dni ;

II. zasądza od strony pozwanej na rzecz powódki kwotę 120 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w sprawie;

III. nakazuje uiszczyć stronie pozwanej na rzecz Skarbu Państwa (kasa Sądu Rejonowego dla Wrocławia – Śródmieścia) kwotę 204 zł tytułem zwrotu opłaty od pozwu, od której uiszczenia powódka była zwolniona z mocy ustawy.

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 9 marca 2017 r. (prezentata Biura Podawczego tut. Sądu) powódka, G. Z., wniosła o zobowiązanie strony pozwanej, Przedszkola nr (...) we W., do udzielenia powódce urlopu wypoczynkowego w wymiarze 35 dni, a także o zwrot kosztów procesu wg norm przepisanych (k. 3, 4).

Uzasadniając swoje stanowisko w sprawie powódka wskazała, że jest zatrudniona u strony pozwanej na stanowisku nauczyciela od września 1993 r., obecnie w pełnym wymiarze etatu na podstawie mianowania. W okresie od dnia 1 września 2015 r. do dnia 31 sierpnia 2016 r. powódka przebywała na urlopie dla poratowania zdrowia w związku z leczeniem zaleconym przez lekarza. Urlop dla poratowania zdrowia został powódce udzielony z uwagi na chorobę zawodową, tj. niedomykanie się strun głosowych i wynikającą stąd dysfunkcję głosu. Dalej powódka wyjaśniła, że w dniu 1 stycznia 2015 r. i 1 stycznia 2016 r. nabyła prawo do urlopu wypoczynkowego w wymiarze po 35 dni za każdy rok kalendarzowy. Do dnia wniesienia pozwu pracodawca udzielił powódce łącznie 35 dni urlopu wypoczynkowego z należnych 70 dni. Powołując się na orzeczenie TS UE z dnia 30 czerwca 2016 r. w sprawie C-178/15 powódka wskazała, iż strona pozwana miała obowiązek udzielenia powódce urlopu wypoczynkowego w latach 2015 – 2016 w pełnym wymiarze, tymczasem udzieliła go w wymiarze proporcjonalnym do okresu faktycznie przepracowanego.

W odpowiedzi na pozew strona pozwana, Przedszkole nr (...) we W., wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych (k. 15 – 17).

W uzasadnieniu strona pozwana wskazała jako bezsporne, że powódka jest zatrudniona u pozwanej jako nauczyciel w pełnym wymiarze czasu pracy, oraz że w okresie od dnia 1 września 2015 r. do dnia 31 sierpnia 2016 r. powódka przebywała na urlopie dla poratowania zdrowia. Ponadto bezsporne jest między stronami, że powódce przysługuje urlop wypoczynkowy w wymiarze 35 dni w każdym roku kalendarzowym. Za lata 2015 – 2016 powódce przysługiwał jednak urlop w wymiarze proporcjonalnym do przepracowanego okresu, tj. w wymiarze 24 dni w roku 2015 i 12 dni w roku 2016. W ocenie strony pozwanej ugruntowane stało się stanowisko wyrażone m.in. w wyroku SN z dnia 10 lutego 1988 r. (III PZP 4/88), zgodnie z którym w przypadku korzystania przez nauczyciela z urlopu dla poratowania zdrowia przez cały rok kalendarzowy, nauczycielowi nie przysługuje prawo do ubiegania się o udzielenie zaległego urlopu wypoczynkowego w pełnym wymiarze za ten rok, ani też o wypłatę ekwiwalentu za ten urlop w przypadku rozwiązania lub wygaśnięcia stosunku pracy. Jeśli natomiast nauczyciel korzystał z urlopu dla poratowania zdrowia w innym okresie niż pełny rok kalendarzowy, to ma prawo do urlopu wypoczynkowego za dwa lata, na przełomie których przebywał na urlopie dla poratowania zdrowia, w wymiarze proporcjonalnym do przepracowanych miesięcy w danym roku, w którym wykorzystywany był urlop dla poratowania zdrowia.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Powódka G. Z. pozostaje zatrudniona u strony pozwanej, w Przedszkolu nr (...) we W., od dnia 1 września 1993 r. na stanowisku nauczyciela, ostatnio (od dnia 27 czerwca 1995 r.) na podstawie mianowania, w pełnym wymiarze etatu.

Aktem nadania stopnia awansu zawodowego nauczyciela z dnia 3 października 2000 r. powódce nadany został stopień nauczyciela mianowanego, a z dnia 30 grudnia 2010 r. – stopień nauczyciela dyplomowanego.

Średnie miesięczne wynagrodzenie powódki wynosi 3 211,30 zł brutto (2 474,65 zł netto).

Powódka przebywała na urlopie dla poratowania zdrowia w okresie od dnia 1 września 2009 r. do dnia 31 sierpnia 2010 r., a następnie w okresie od dnia 1 września 2015 r. do dnia 31 sierpnia 2016 r.

Ostatni urlop dla poratowania zdrowia został powódce udzielony w związku z niedomykaniem się strun głosowych i wynikającą stąd dysfunkcją głosu.

Dowód:

Akta osobowe powódki (w załączeniu do akt sprawy), w tym:

- umowa o pracę z dn. 31.08.1993 r. na czas określony;
- umowa o pracę z dn. 31.08.1994 r. na czas nieokreślony;
- akt mianowania z dn. 27.06.1995 r.;
- akt nadania stopnia awansu zawodowego nauczyciela z dn. 03.10.2000 r.;
- akt nadania stopnia awansu zawodowego nauczyciela z dn. 30.12.2010 r.;
- orzeczenie z dn. 25.06.2009 r. o potrzebie udzielenia nauczycielowi urlopu dla poratowania zdrowia;
- pismo z dn. 31.08.2009 r. ws. udzielenia urlopu dla poratowania zdrowia;
- orzeczenie lekarskie (...) z dn. 31.08.2015 r.;
- pismo z dn. 31.08.2015 r. ws. udzielenia urlopu dla poratowania zdrowia

Zaświadczenie z dn. 31.03.2017 r. (k. 18)

Karta badania z dn. 09.03.2016 r. (k. 8, 9)

Powódce przysługuje urlop wypoczynkowy w wymiarze 35 dni w każdym roku kalendarzowym.

W roku 2015 pracodawca przyznał powódce prawo do urlopu wypoczynkowego w wymiarze 24 dni, zaś w roku 2016 – w wymiarze 12 dni. Do dnia wniesienia pozwu powódka wykorzystała 35 dni urlopu wypoczynkowego za lata 2015 – 2016.

Bezsporne

W dniu 2 grudnia 2016 r. powódka zwróciła się do pracodawcy o ponowne naliczenie urlopu za rok 2015 i 2016. Powódka wskazała, że w związku z jej pobytem na urlopie dla poratowania zdrowia w okresie od dnia 1 września 2015 r. do dnia 31 sierpnia 2016 r. nie uwzględniono powódce urlopu wypoczynkowego za powyższy okres.

Pracodawca odmówił ponownego naliczenia urlopu i udzielenia go powódce, powołując się właśnie na fakt przebywania przez powódkę na urlopie dla poratowania zdrowia, i wynikającą stąd konieczność naliczenia urlopu wypoczynkowego za lata 2015 – 2016 w wymiarze proporcjonalnym do faktycznie przepracowanego okresu.

Dowód:

Pismo powódki z dn. 02.12.2016 r. (k. 5)

Pismo strony pozwanej z dn. 24.01.2017 r. (k. 6)

W oparciu o powyższe ustalenia Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo podlegało uwzględnieniu jako zasadne.

W niniejszej sprawie powódka domagała się ustalenia, że przysługuje jej urlop wypoczynkowy za rok 2016 w wymiarze 35 dni. Strona pozwana wносиła o oddalenie powództwa w całości.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że stan faktyczny niniejszej sprawy nie był kwestionowany przez żadną ze stron. Spór między stronami sprowadzał się do oceny, czy nabyty przez powódkę w dniu 1 stycznia 2015 r. i w dniu 1 stycznia 2016 r. urlop wypoczynkowy w wymiarze po 35 dni za każdy rok został „pochłonięty” przez udzielony powódce w okresie od dnia 1 września 2015 r. do dnia 31 sierpnia 2016 r. urlop dla poratowania zdrowia.

Charakter prawny urlopu dla poratowania zdrowia jest unormowany w art. 73 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz.U. 2014 poz.191 i 1198). Celem wykorzystania tej instytucji jest poprawa stanu zdrowia nauczyciela w następstwie zaleconego przez lekarza ubezpieczenia zdrowotnego i przeprowadzonego leczenia. Urlop ten nie jest świadczeniem o charakterze ubezpieczeniowym, związanym z zaistnieniem prawnie chronionego ryzyka czasowej lub długotrwałej utraty zdolności do pracy wskutek choroby. Nie jest quasi zasiłkiem chorobowym, ani quasi świadczeniem rehabilitacyjnym, ani tym bardziej quasi rentą okresową. Jest świadczeniem pracowniczym, przysługującym w ramach stosunku pracy łączącego pracownika (jakim w myśl art. 2 kodeksu pracy jest nauczyciel zatrudniony – stosownie do art. 10 ust. 1 Karty Nauczyciela – na podstawie mianowania lub umowy o pracę) z konkretnym pracodawcą (jakim w świetle art. 3 Kodeksu pracy jest szkoła jako jednostka organizacyjna zatrudniająca pracowników). Ustawodawca posłużył się przy tym terminem „urlop”, który w prawie pracy oznacza usprawiedliwiony okres zwolnienia pracownika z obowiązku świadczenia pracy o określonym przeznaczeniu (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2012 r., sygn. akt II PK 298/11, OSNP 2013/11/130).

Orzecznictwo Sądu Najwyższego wskazuje ponadto, że urlop dla poratowania zdrowia jest odmianą urlopu pracowniczego, najbardziej zbliżoną w swej konstrukcji i celu do urlopu wypoczynkowego, stąd nie można z obydwu

tych instytucji korzystać w tym samym czasie, gdyż urlop dla poratowania zdrowia „konsumuje” urlop wypoczynkowy (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 1988 r., III PZP 4/88, LEX nr 55402). Jednocześnie podkreśla się, że okres urlopu nauczyciela dla poratowania zdrowia jest okresem niewykonywania pracy w rozumieniu art. 32 ust. 1a pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity :Dz. U z 2004 r. Nr 39 poz. 353 ze zm.).

W uchwale z dnia 14 lutego 2012 r. (sygn. akt III PZP 1/12, OSNP 2012/15-16/187) Sąd Najwyższy wskazał, że urlop dla poratowania zdrowia nie jest jednak świadczeniem powszechnym, należnym wszystkim pracownikom, lecz regulowanym przepisami szczególnymi, zawartymi w pragmatykach służbowych, przywilejem przysługującym określonej grupie zawodowej (w tym przypadku nauczycielom) i to przy spełnieniu ściśle określonych kryteriów, a owo uprzywilejowanie nauczycieli wyraża się nie tylko w możliwości uzyskania przedmiotowego urlopu, ale także w tym, że w trakcie korzystania z niego nauczyciel zachowuje w myśl art. 73 ust. 5 Karty Nauczyciela prawo do comiesięcznego wynagrodzenia zasadniczego wraz z dodatkiem za wysługę lat oraz prawo do innych świadczeń pracowniczych, w tym dodatków socjalnych z art. 54 Karty Nauczyciela.

Art. 64 ust. 3 Karty Nauczyciela stanowi, że nauczycielom zatrudnionym w szkołach, w których nie są przewidziane ferie szkolne, przysługuje prawo do urlopu wypoczynkowego w wymiarze 35 dni roboczych w czasie ustalonym w planie urlopów. W myśl art. 64 ust. 5a Karty Nauczyciela nauczyciel zatrudniony w szkole, w której nie są przewidziane ferie szkolne, w przypadku nawiązania lub ustania stosunku pracy w trakcie roku kalendarzowego, ma prawo do urlopu wypoczynkowego w wymiarze proporcjonalnym do okresu przepracowanego, zgodnie z odrębnymi przepisami.

„Odrębne przepisy”, do których odwołuje się cytowany przepis, to art. 165 i 166 Kodeksu pracy, wskazujące, że jeżeli pracownik nie może rozpocząć urlopu w ustalonym terminie z przyczyn usprawiedliwiających nieobecność w pracy, a w szczególności z powodu: czasowej niezdolności do pracy wskutek choroby, odosobnienia w związku z chorobą zakaźną, powołania na ćwiczenia wojskowe albo na przeszkolenie wojskowe na czas do 3 miesięcy, urlopu macierzyńskiego, pracodawca jest obowiązany przesunąć urlop lub jego niewykorzystaną część na termin późniejszy.

Cytowane przepisy nie regulują jednak przypadku, w którym pracownik – nauczyciel – uzyskał prawo do urlopu dla poratowania zdrowia.

Ponadto z art. 7 ust. 1 Dyrektywy 2003/88/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 4 listopada 2003 r. dotyczącej niektórych aspektów organizacji czasu pracy wynika, że każdy pracownik jest uprawniony do corocznego urlopu wypoczynkowego w wymiarze co najmniej 4 tygodni. To prawo do corocznego płatnego urlopu należy uważać za zasadę unijnego prawa socjalnego o szczególnym znaczeniu, której wdrażanie przez właściwe organy krajowe może odbywać się wyłącznie w granicach wprost wyrażonych w samej dyrektywie 2003/88 (zob. wyroki (...) z dnia 26 czerwca 2001 r. w sprawie C-173/99 (...), rec. s. I-4881, pkt 43; z dnia 18 marca 2004 r., w sprawie C-342/01 M. G., rec. S. I-2605, pkt 29, a także z dnia 16 marca 2006 r. w sprawach połączonych C 131/04 i C-257/04 (...) i in. zb. Orz. S. I 2531, pkt 48 oraz wyrok z dnia 10 września 2009 C-277/08).

W wyroku z dnia 21 czerwca 2012 r. C-78/11 ((...), opubl. w elektronicznym Zbiorze Orzeczeń), Trybunał wskazał, że wykładni art. 7 ust. 1 dyrektywy 2003/88 należy dokonywać w ten sposób, że stoi on na przeszkodzie stosowaniu przepisów krajowych przewidujących, że pracownik, który w czasie płatnego urlopu stał się w sposób nieoczekiwany niezdolny do pracy, nie ma prawa do wykorzystania tego urlopu w terminie późniejszym.

Powyższe przepisy krajowe oraz orzecznictwo Sądu Najwyższego spowodowały konieczność ustalenia, czy art. 7 ust. 1 dyrektywy 2003/88 stoi na przeszkodzie przyjęciu takiej interpretacji przepisów prawa krajowego, zgodnie z którą pracownik (nauczyciel) po wykorzystaniu urlopu dla poratowania zdrowia w danym roku, traci prawo do nabytego prawa do corocznego urlopu wypoczynkowego.

W opisanym stanie prawnym i w stanie faktycznym sprawy o sygn. akt X P 746/14 Sąd Rejonowy dla Wrocławia Śródmieścia we Wrocławiu powziął wątpliwość co do właściwej interpretacji art. 7 Dyrektywy 2003/88/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 4 listopada 2003 r. dotyczącej niektórych aspektów organizacji czasu

pracy, a w szczególności, czy przepisy krajowe nie stoją w sprzeczności z prawem wspólnotowym. W konsekwencji na podstawie art. 267 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej Sąd postanowił zwrócić się do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej o udzielenie odpowiedzi na pytanie dotyczące właściwej interpretacji przepisów prawa unijnego w zestawieniu z prawem krajowym. Formułując pytanie Sąd Rejonowy miał na względzie zasadę pierwszeństwa stosowania prawa Unii Europejskiej wynikającą z deklaracji nr 17 do traktatu lizbońskiego, określającą stosunek prawa unijnego do prawa krajowego. Ta swoista reguła kolizyjna nie prowadzi do ustalenia nadrzędności prawa unijnego nad prawem krajowym, lecz do pierwszeństwa jego stosowania w przypadku kolizji co najmniej dwóch norm prawnych.

Udzielając odpowiedzi na zadane pytanie prejudycjalne, TSUE w wyroku z dnia 30 czerwca 2016 r. w sprawie C-178/15 wskazał, że **artykuł 7 ust. 1 dyrektywy 2003/88/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 4 listopada 2003 r. dotyczącej niektórych aspektów organizacji czasu pracy należy interpretować w ten sposób, że stoi on na przeszkodzie uregulowaniu krajowemu lub praktyce krajowej, które zezwalają na to, by pracownikowi, który skorzystał z przyznanego mu zgodnie z prawem krajowym urlopu dla poratowania zdrowia w okresie corocznego urlopu wypoczynkowego, ustalonego w planie urlopów zatrudniającego go przedsiębiorstwa, można było – po zakończeniu urlopu dla poratowania zdrowia – odmówić prawa do skorzystania z corocznego urlopu wypoczynkowego w późniejszym terminie, pod warunkiem, że cel urlopu dla poratowania zdrowia różni się od celu corocznego płatnego urlopu, co powinien ocenić sąd krajowy.**

Trybunał podkreślił więc, że ostateczne rozstrzygnięcie, czy cel urlopu dla poratowania zdrowia różni się od celu urlopu wypoczynkowego, należy do sądu krajowego (pkt 28 i 31). Sugerując elementy przydatne do oceny celu urlopu, której powinien dokonać sąd krajowy, TS wskazał na: zapis w ustawie wiążący cel urlopu z leczeniem, podmiot orzekający o potrzebie udzielenia urlopu (lekarz) oraz wymóg przeprowadzenia badań kontrolnych przed powrotem nauczyciela do pracy na dotychczasowym stanowisku.

Z uwagi na powyższe, do tut. Sądu należało przeprowadzenie charakterystyki urlopu dla poratowania zdrowia i urlopu wypoczynkowego oraz ustalenia celu tych dwóch świadczeń.

Sąd zważył, że prawo do urlopu dla poratowania zdrowia zwanego potocznie „urlopem zdrowotnym” jest prawem podmiotowym nauczyciela. Uprawnienie do urlopu zdrowotnego przysługuje wyłącznie nauczycielom zatrudnionym w szkołach i placówkach publicznych. Urlop zdrowotny traktowany jest jako szczególny przywilej nauczycielski. Celem tego urlopu jest ochrona zdrowia nauczycieli. Urlop zdrowotny służy zatem regeneracji sił nauczyciela – pracownika, który z powodu problemów zdrowotnych potrzebuje czasowego odpoczynku od pracy, odpoczynku od wykonywania obowiązków nauczycielskich (por. Irena Sawa „Urlop dla poratowania zdrowia nauczyciela – dylematy prawne” Monitor Prawa Pracy 4/2013).

Ustalenia dotyczące celu i charakteru urlopu dla poratowania zdrowia zapadały już także niejednokrotnie w orzecznictwie Sądu Najwyższego, który przyjmował, że nazwa urlopu oraz regulacja art. 73 ust. 1 i 10 Karty Nauczyciela jednoznacznie wskazują na cel tej instytucji, jakim jest poprawa stanu zdrowia nauczyciela w następstwie przeprowadzenia leczenia zaleconego przez leczącego wnioskodawcę lekarza ubezpieczenia zdrowotnego (np. wyrok SN z dnia 28 czerwca 2016 r., sygn. akt I PK 182/15, Legalis; uchwała SN z dnia 14 lutego 2012 r., sygn. akt III PZP 1/12 i powołane tam wyroki, Legalis).

Urlop wypoczynkowy natomiast ukształtowany został jako świadczenie majątkowe pracodawcy, które udzielane jest pracownikowi w zamian za pracę wykonywaną w oznaczonym okresie, i polega na zwolnieniu pracownika z obowiązku wykonywania pracy w celu wypoczynku, przy jednoczesnym zapewnieniu mu za ten czas wynagrodzenia. Prawo do corocznego urlopu oznacza, że urlop przysługuje pracownikowi, co do zasady, w każdym roku kalendarzowym zatrudnienia.

W ocenie Sądu różnice pomiędzy celem urlopu dla poratowania zdrowia i urlopu wypoczynkowego są oczywiste, a celowość urlopu wypoczynkowego nigdy nie była związana ze zdrowiem, a z wypoczynkiem. Z tych względów tut. Sąd

nie popiera stanowiska wyrażonego przez Sąd Najwyższy w cytowanym już orzeczeniu z dnia 10 lutego 1988 r. (sygn. akt III PZP 4/88, Legalis).

W niniejszej sprawie zaktualizowała się niewątpliwie określona w orzeczeniu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 30 czerwca 2016 r. w sprawie C-178/15 przesłanka warunkująca przyznanie nauczycielowi, który nie wykorzystał urlopu wypoczynkowego ze względu na korzystanie z urlopu dla poratowania zdrowia, prawa do skorzystania z urlopu wypoczynkowego w późniejszym terminie. Przesłanką tą jest bowiem uznanie przez Sąd, iż cel urlopu dla poratowania zdrowia różni się od celu urlopu wypoczynkowego, a do takiej konstatacji doszedł tutaj Sąd w stanie faktycznym niniejszej sprawy, w którym urlop dla poratowania zdrowia, z którego powódka korzystała na przestrzeni lat 2015 – 2016 podyktowany był koniecznością leczenia schorzenia niedomykania się strun głosowych i wynikającej stąd dysfunkcji głosu.

Mając na uwadze powyższe Sąd ustalił, iż korzystanie przez powódkę z urlopu dla poratowania zdrowia w okresie od dnia 1 września 2015 r. do dnia 31 sierpnia 2016 r. nie miało wpływu na przysługujące powódce prawo do urlopu wypoczynkowego w wymiarze 35 dni w roku 2015 (nabytych z dniem 1 stycznia 2015 r.) oraz 35 dni w roku 2016 (nabytych z dniem 1 stycznia 2016 r.). Skoro zaś powódka z przysługujących jej łącznie 70 dni urlopu wypoczynkowego wykorzystała w sumie 35 dni urlopu, to tym samym do wykorzystania powódce pozostało 35 dni urlopu wypoczynkowego, o czym Sąd orzekł jak **w punkcie I sentencji wyroku.**

O obowiązku zwrotu kosztów przez stronę pozwaną powódce Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z § 9 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r. poz. 1804). Koszty w niniejszej sprawie wyniosły 120 zł tytułem zastępstwa procesowego powódki, o czym Sąd orzekł jak **w punkcie II sentencji wyroku.**

W **punkcie III sentencji wyroku**, działając na podstawie art. 113 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U.2014.1025) Sąd nakazał stronie pozwanej uiszczenie na rzecz Skarbu Państwa opłaty od pozwu w wysokości 204 zł, od zapłaty której powódka była zwolniona z mocy ustawy. Kwotę tę wyliczono w oparciu o art. 23¹ k.p.c. w związku z art. 13 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, na podstawie których Sąd ustalił, iż wartość przedmiotu sporu wynosi 4 076 zł, a opłata stosunkowa od pozwu, stanowiąca 5 % wartości przedmiotu sporu wyraża się w kwocie 204 zł.